

«...будеш чемпіоном!»

Євген ТИЦУК

Юрій Чебан під час чемпіонату світу, який відбувся на весловому каналі в Олімпійському навчально-спортивному центрі «Крилатське». Москва, 10 серпня 2014 р.

Тріумфальна перемога одесита, олімпійського чемпіона, заслуженого майстра спорту України, старшого лейтенанта Юрія ЧЕБАНА на чемпіонаті світу з веслування на байдарках і каное в серпні 2014 року.

60

У фінальному заїзді на каное-одиначці на дистанції 200 метрів він із результатом 38, 137 секунди на тисячну її частку випередив росіянина Олексія Коровашкова. Нашого чемпіона Національний олімпійський комітет визнав найкращим спортсменом України

в серпні. А В'ячеслава Сорокіна, особистого наставника каноїста, – найкращим тренером останнього літнього місяця.

Цікавлюся в Юрія, що відчував він, коли стояв у Москві на п'єдесталі й бачив, як піднімається синьо-жовтий прапор.

– Безперечно, гордість за свій народ, за свою країну. Дуже хотілося їй допомогти в цей непростий час бодай своєю невеликою перемогою. Сподіваюся, що мир і спокій знову будуть на нашій землі. Адже переконаний: ми сильніші духом за наших противників, правда – на нашому боці.

Приборкуючи норовисте каное...

За весло Юра вперше взявся у 1999 році, на так званому веслувальному каналі «14-й кілометр» в Одесі. Привела його туди мати, майстер спорту СРСР з веслування Людмила Чебан, яка поставила в каное, дала весло й сказала: «Греби, синку, якщо ти зараз не перевернешся, то бути тобі чемпіоном!».

– Із завданням я тоді впорався на «задовільно»: незугарно балансуючи, почав гребти й таки не перевернувся! Настанова мами спрацювала, – пригадує з усмішкою Юрій Чебан.

Спочатку талановитий юнак тренувався під керівництвом Євгена Лесяка, котрий дав йому перші поради, навчив тримати рівновагу. Дуже швидко в Юрі з'явилося так зване почуття води, що, до речі, виникає не в кожного та яке постійно потрібно підтримувати тренуваннями. Так почалися його спортивні університети.

У великому спорті Юрій Чебан уже понад 15 років і належить до когорти найтитулованіших спортсменів України, що досягли найбільшого

прогресу. Адже якщо на своїй першій Олімпіаді в Афінах у 2004 році він був п'ятий, на Олімпіаді в Пекіні в 2008-му – третій, то вже в Лондоні у 2012-му – перший. До цього потрібно додати й титул чемпіона світу в Дуйсбурзі в 2007 році, багато срібних і бронзових медалей чемпіонатів світу та Європи. І, нарешті, нинішню перемогу на чемпіонаті світу в Москві.

– У Юрі немає особливих секретів, проте є велика жага до перемоги, бо він дуже вольовий та працьовитий. Одне слово, трудоголік, – розповідає Людмила Чебан.

Доленосною для сина вважає їхню зустріч на початку 2000 року із заслуженим тренером України, старшим тренером Національної збірної, представником СКА ЗС України В'ячеславом Сорокіним на юнацьких змаганнях у місті Южному... Саме тоді Юрій проявив свої найкращі риси, що й сподобалося В'ячеславу Михайловичу.

– Мене вразило, як він вів боротьбу. Як новачку, йому дістало-

ся дерев'яне каное, що навіть трохи підтікало. Проте молодий амбіційний хлопець робив усе можливе, аби не фінішувати останнім, – пригадує тренер.

Воїн із веслом

У великому спорті фортуна всміхається тим, хто енергійно, напористо працює і намагається чогось досягти. Вже через три роки після навчання у спортшколі в місті Южному Юрій здобув срібну медаль у групі «юніор» на чемпіонаті світу в японському місті Комацу. А після перемоги на чемпіонаті Європи отримав і свою першу ліцензію на Олімпійські ігри в Афінах. Туди молодий спортсмен прибув одразу після призову до Збройних Сил України.

– Я завжди вважав, що справжній чоловік обов'язково має пройти через армійські випробування, вміння стріляти, мати навички рукопашного бою, – пригадує Юрій.

На його думку, саме армія загартувала його характер, допомогла відчутти себе справжнім чоловіком, дала поштовх до нових здобутків на спортивній арені.

– Мій армійський тренер виховував мене, як сина. Саме В'ячеслав Михайлович, наставляючи закличками «помри, але дійди до фінішу перший», «назад ходу немає, всі мости спалені», неабияк загартував, – каже спортсмен.

У новому військовому колективі рядовий Юрій Чебан одра-

зу став своїм. За словами тренера В'ячеслава Сорокіна, він дуже комунікабельний і компанійський, бо ніколи не мав зіркової хвороби, в нього всі – друзі й товариші.

І така атмосфера, звичайно, сприяла особистому зростанню спортсмена. Хоча на Олімпійських іграх в Афінах дива не сталося: було чимало амбіцій, була жага до перемоги, але бракувало головно-го – досвіду.

Ураховавши помилки Афін, український веслувальник-каноїст зробив усе можливе, аби у 2008 році на Олімпіаді в Пекіні стати призером.

– Ми з тренером тоді врахували особливості клімату, воду, напрямки вітру, доріжки. Наприклад, якщо ти стартуєш біля берега, то важче вибороти призове місце. Треба триматися ближче до центру. Взагалі є дуже багато нюансів, розібратися в яких допомагає досвід, – пригадує Юрій.

Тоді в Пекіні український спортсмен виборов «бронзу», поступившись лише досвідченому російському 13-разовому чемпіонові світу Максиму Опалеву та олімпійському чемпіону Афіні іспанцю Давиду Каль Фігероа.

Роки тренувань заради 38 переможних секунд

У веслуванні на 200 метрів особливо яскраво реалізується один із головних олімпійських девізів – «Швидше!». Окрім спостереження за легким красивим ходом човника, глядача завжди інтригує непередбачуваність результату боротьби. І те, що рідко кому навіть із великих спортсменів вдається поліпшити чи бодай повторити свої рекорди...

– Щоб вибороти звання якнайшвидшого каноїста, спортсмени на змаганнях мають виступити на обрідній дистанції в трьох турах: попередньому виступі, півфіналі й фіналі. І щоразу, виходячи з конкретної ситуації, так розподілити свої сили, щоб не опинитися за ризиком призерів, – розповідає заслужений тренер України В'ячеслав Сорокін.

І тут одного таланту та іскри Божої мало. Під час міжнародних змагань обдарований від природи, але без відповідної тактичної й технічної майстерності спортсмен не має шансів стати лідером.

Думаю, Юрій Чебан дуже добре усвідомив цю істину. Рік у рік під час своїх повсякденних тренувань він постійно демонстрував невгамовну працездатність і вимогливість до себе, що, звісно, сприяло покращенню індивідуальної майстерності.

За словами В'ячеслава Сорокіна, дистанція у 200 метрів, де йде

боротьба за соті частки секунди, висуває високі вимоги не лише до фізичної підготовки, а й передусім до психологічного настрою спортсмена.

– Веслування на каное – це дуже непростий вид спорту, бо тут задіяні майже всі частини тіла: руки, ноги, корпус. Потрібні чітка координація дій, силова витривалість. Враховуючи мої попередні помилки, ми з тренером напрацьовували спеціальні гребки, – розповідає Юрій.

– Чимало працювали й над психологічною стійкістю, – доповнює спортсмена тренер.

Звичайно, олімпійське «золото» для більшості спортсменів – найцінніша нагорода. Юрій і досі «прокручує» в голові той переможний фініш... Усі засоби масової інформації та букмекерські контори ставили тоді на росіянина Івана Штиля, який під час відбірних змагань у Росії переміг легенду цього виду спорту, олімпійського чемпіона Пекіна Максима Опалова. Але не так сталося, як гадалося.

– Я просто виконував усі настанови тренера. Щиро кажучи, коли фінішував, довго не міг усвідомити, що я – олімпійський чемпіон, – пригадує Юрій.

Деяко схоже відбулося й ніни в Москві на чемпіонаті світу. У

фінальному заїзді човен росіянина Олексія Коровашкова у фінішному створі майже порівнявся з каное Чебана. Господарі чемпіонату вже почали було святкувати, вирішивши, що «золото» дісталось їхньому співвітчизникові. Проте гострозоре око фотофінішу визначило: українець все-таки був перший, випередивши опонента буквально на мить – 0,006 (!) секунди.

Сьогодні Юрій відпочиває, та думки вже готуються до нових змагань у Ріо-2016. У свої 28 він сповнений оптимізму, спортивних і життєвих планів. А ще любить пофільософствувати.

– Коли почув знамениту радянську пісню «Есть только миг...», на думку спало: між стартом і фінішем? Відтоді слова цієї пісні перефразовую саме так. І ще мені здається, що «золото» не може бути кінцевою метою, бо тоді треба було б визнати, що життя закінчилося, – розмірковує він.

І має рацію...

Тому я впевнений: ми ще не раз почуємо про нашого чемпіона, котрий порадує новими перемогами та рекордами.

Фото автора та із сімейного архіву Юрія ЧЕБАНА.

